

Rene linjer

Vi trænger til belysning af krigens skyggesider

Krig er fuld af etiske faldgruber og juridiske problemer, som enhver krigsførende nation må tage alvorligt. Danmark, der historisk set er ny blandt verdens 'høge', må vænne sig til, at der følger et ansvar med at føre krig. Derfor er det glædeligt, at Østre Landsret i går åbnede for, at 23 irakere kan føre retssag mod den danske stat.

De 23 irakere blev taget til fange under dansk ansvar tilbage i 2004 og overleveret til irakisk politi, under hvis varetægt de blev udsat for tortur. Det kan være et brud på torturkonventionen, og dermed er sagen en god mulighed for at undersøge de juridiske aspekter af tilbageholdelse af fanger, som har vist sig at være et af de vanskelige problemer ved krigsdeltagelse.

Men forløbet har været præget af danske myndigheders krampagtige forsøg på at forhindre sagen.

Først krævede man, at irakerne skulle stille med 40.000 kr. hver for at få sagen behandlet ved en dansk domstol. Kravet blev dog afvist af Højesteret. Dernæst forsøgte Kammeradvokaten og Forsvarsministeriet at få rettens ord for at, sagen er forældet, men det var landsretten altså ikke enig i.

Det pinagtige forløb viser en uklædelig modvilje mod at evaluere vores krigsindsats, som findes blandt de selv samme mennesker og institutioner, som er ansvarlige for beslutningen om at deltage.

SAMME UVILJE gjorde sig gældende, da regeringen sidste år nedlagde Irakkommisionen, hvor netop en juridisk vurdering af spørgsmålet om tilbageholdelse af fanger var et af de vigtige punkter.

At regeringen så vedholdende har forsøgt at forhindre den undersøgelse, er ikke bare en hånd over for de mennesker, der gik ud over. Det viser også en mangel på ansvar over for de frustrerede veteraner, der slås med krigstraumer, som kan blive forstærket af manglen på klarhed over, hvad der gik galt.

At der stadig er usikkerhed om, hvad danske soldater, der er i krig i Irak og Syrien i øjeblikket, skal gøre, hvis de tager nogen til fange, skærper nødvendigheden af en undersøgelse. Der er ikke tale om politisk hævn, men om et nøgternt behov for grundlig refleksion og juridisk vurdering. Resultatet af den auditundersøgelse, som også kom i går, bekræfter blot det behov.

Forsvarsministeriet bør ikke igen forsøge at obstruere en undersøgelse ved at tage sagen til Højesteret. Det vil være beskæmmende, hvis statens bedste juridiske hoveder fortsætter kampen for at undgå en uvildig domstols ord i disse sager. *ceb*